

Goda råd från Brandskyddsföreningen

Förebygg brand i hemmet

Årligen sker cirka 24 000 bränder i bostäder i Sverige och Räddningstjänsten larmas till 6 000 av dessa. Bostadsbränder är mycket vanliga och ligger bakom cirka 80 procent av alla dödsfall i bränder varje år. I bostäder är de vanligaste brandsakerna soteld, glömd spis, rökning, tekniska fel på elapparater och levande ljus. Det bästa sättet att förebygga bränder är bra rutiner, brandskydd och kunskap om hur bränder uppstår.

Brand i bostäder

Varje år dör mellan 80-90 personer i bostadsbränder. Äldre personer och riskutsatta, till exempel sjuka, ensamboende och personer med nedsatt förmåga som inte kan utrymma själva vid brand, drabbas mest. Utvecklingen har skett parallellt med en ökande medellivslängd, minskade vårdresurser och ett eget boende högre upp i åldrarna. Olika former av funktionshinder innebär också att förmågan att själv förebygga och upptäcka brand är begränsad och det kan vara svårt att utrymma och sätta sig själv i säkerhet.

Brandrisker i hemmet

Elektrisk utrustning

Våra hem är fulla av elektrisk utrustning och 13

procent av dödsbränderna uppstår på grund av tekniska fel, ofta i villor. Dessa drabbar äldre i högre utsträckning (80+) och unga (5–19 år). Utrustning såsom laddningsbara batterier, handverktyg, datorer, TV-apparater, diskmaskiner, tvättmaskiner, torktumlare, kyl- och frysskåp mm. kan alla ge upphov till brand. Det kan handla om överhettning, kortslutning och olika tekniska fel.

För att förebygga brand gäller det att se till att tekniska apparater har luftcirkulation så att de får tillräcklig kylning – det gäller också olika typer av laddare till utrustningen. Om du känner en lukt från maskinen eller apparaten av "varmgång" eller att den börjar bete sig märkligt, ska du stänga av den och dra ut sladden från vägguttaget.

I övrigt behövs rutinartade åtgärder för att förebygga bränder orsakade av elektrisk utrustning. Ta till exempel för vana att inte låta torktumlare, tvätt- eller diskmaskin vara på när du går hemifrån eller när du sover. Torka aldrig kläder på elektriska element eller bastuaggregat. Dra ut stickkontakten när du använt brödrosten eller strykjärnet. Installera jordfelsbrytare där sådan saknas, det är jordfelsbrytaren – inte säkringen – som känner av eventuella fel i strömmarna som kan orsaka brand.

Elanläggningar

Innehavaren av en bostad som har en elanläggning har ansvaret för att elanläggningen är säker. Ansvaret innebär bland annat att man regelbundet ska kontrollera anläggningen och hålla koll på vilka lagar och regler som gäller. Om du själv äger din bostad är det också du som är ansvarig för att anläggningen är säker, att arbete på anläggningen utförs av personer med rätt kompetens och att kontroller, skötsel och underhåll genomförs fortlöpande. Det gäller även de elektriska produkter som du ansluter till anläggningen.

Rökning bakom nästan hälften av dödsbränderna

Rökningsrelaterade bränder ligger bakom inte mindre än 47 procent av dödsbränderna. Det är inte bara i sängen det är förenat med livsfara att röka, utan det är lika farligt att somna ifrån cigaretten i en fåtölj eller soffa. De så kallade självslocknande cigaretterna utgör ingen garanti för att en brand inte kan uppstå. Blöt också innehållet i askkoppen innan den töms.

Många bränder startar i köket

8 procent av dödsbränderna startar i köket och enligt statistiken har de drabbade här oftare alkohol i blodet än vid andra dödsbränder. Många bränder börjar på spisen. Torrkokning, som uppstår på grund av att du har glömt att stänga av spisen, är en vanlig brandorsak. Fett eller oljor börjar brinna när temperaturen blir hög. Undvik att lämna köket när spisen är påslagen, och framförallt inte när en spisplatta är påslagen med högsta effekt. En automatisk övervakning av köksspis, så kallad spisevak, är ett bra sätt att undvika bränder som uppstår på spisen. Håll också köksfläkten ren för att minska brandfaran i köket.

Brandfarliga varor

Brandfarliga varor som förekommer i hemmiljö består vanligtvis av brandfarliga gaser eller brandfarliga vätskor. Bensin, T-sprit, thinner, fotogen och tändvätska är exempel på brandfarliga vätskor. Förvara

vätskorna i lämpliga kärl och på ställen som barn inte kommer åt. Tänd grillen eller liknande med tändvätska, använd aldrig bensin eller T-sprit. Gasol är en mycket brandfarlig gas och därför är hanteringen av gasol mycket viktig. Stäng av ventilen på gasolflaskan när gasen inte används. Om du har gasol i båten eller husvagnen är det viktigt att kontrollera att kopplingar, ventiler och slangar inte är skadade.

Aerosoler som exempelvis hårspray har ofta en drivgas som är brandfarlig. Läs varningstexten på förpackningen och se till att flaskan inte upphettas så att den riskerar att sprängas.

Anlagda bränder

Av alla bränder är det 7 procent som har anlagts med uppsåt, ofta genom antändning av brandfarlig vätska. Bostadsområden drabbas ofta av anlagda bränder. Det bästa sättet att förhindra det är att inte förvara brännbart material i trapphus eller på andra lättillgängliga platser. Det är också viktigt att hålla vind, källare och garage låsta och se till att belysningen fungerar. Detta är åtgärder som försvårar för brandanläggaren.

Levande ljus och öppen eld

Det är lätt att glömma kvar levande ljus, dessa kan flamma upp och antända till exempel gardinen. När det är ljust under dagen glömmar vi lättast bort att släcka ljusen. Några tips är att; inte ställa ljusen för nära gardiner eller andra brännbara föremål, använd ljusstakar av obrännbart material till exempel keramik, glas eller metall, placera inte värmeljus direkt på brännbart material eller tätt tillsammans och ta för vana att aldrig lämna ett rum med levande ljus. Släck först!

Barn i alla tider har varit nyfikna på eld. Det är därför viktigt att barn lär sig att handskas med eld på ett naturligt sätt. Lämna aldrig barn ensamma med levande ljus eller öppen eld, men skräm heller aldrig ett barn för eld – det ökar bara nyfikenheten.

Brandskyddsföreningen

Brandskyddsföreningen är en allmännyttig ideell förening som, tillsammans med de lokala brandskyddsföreningarna och våra medlemmar, arbetar och driver opinion för ett brandsäkrare och hållbart Sverige. Vi är ett opartiskt och branschöverskridande kunskapscentrum som ökar framtidens brandsäkerhet och minskar samhällets skadekostnader, bland annat genom kunskapsspridning, utbildning, restvärderäddning, besiktning och konceptet Heta Arbeten®. Brandskyddsföreningen arbetar fram gemensamma normer och regelverk för olika branscher och genom Insamlingsstiftelsen Brandforsk stödjer vi forskning och utveckling inom brandsäkerhetsområdet. Läs mer på www.brandskyddsföreningen.se

Många bränder i villor och fritidshus kan kopplas till eldstäder och skorstenar. Du kan enkelt förebygga bränder orsakade av eldning i kamin och öppen spis genom att elda på rätt sätt samt se till att sotning och brandskyddskontroll görs. Soteld i skorstenen är en vanlig brand i småhus men som i normalfallet stannar i skorstenen. Orsaken till en soteld är ofta att man har eldat på ett felaktigt sätt med fuktig ved eller för lite luft.

En allvarigare brandrisk är att skorstenen överhettas på grund att eldstaden eldas för hårt under längre tid, vilket kan orsaka brand i huset.

Några tips är att; följa instruktionerna som för de flesta kaminerna anger att man ska elda 2-3 kg i timmen. Eldar man med mer ved kan skorstenen bli överhettad, att låta en behörig kontrollant regelbundet göra en brandskyddskontroll samt sota regelbundet – vid sotning tas brandfarliga beläggningar bort för att minska risken för brand.

Det är kommunen som beslutar hur ofta sotning ska göras. Kommunen beslutar också om priset för sotningen. För att få reda på vad som gäller för din anläggning, kontakta kommunen.

Till din hjälp

- Exempel på åtgärder för att minska risken för brand i hemmet är att följa ovanstående rekommendationer. Det är röken som är farligast vid brand och som orsakar dödsfall. *Brandvarnare* larmar snabbt, se därför till att du har fungerande brandvarnare hemma, gärna fler, och på de olika våningsplanen.
- *Handbrandsläckare* är också bra att ha för att snabbt kunna påbörja släckning. Alla i familjen bör känna till hur släckaren fungerar och var den är placerad. Rikta vattnet eller skummet mot själva brandkällan, inte lågorna.
- En *brandfilt* är ett bra komplement till en brandsläckare för att släcka mindre bränder eller minska spridning av en brand som uppstått. När du använder brandfilten rätt så kväver den elden. Viktigt att tänka på är att inte kasta filten på branden utan lägg den i stället bestämt över branden och tryck med händerna ovanpå filten för att kväva branden.

Mer information finns också på Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps hemsida, se www.msb.se.

Brandskyddsföreningen

Brandskyddsföreningen är en allmännyttig ideell förening som, tillsammans med de lokala brandskyddsföreningarna och våra medlemmar, arbetar och driver opinion för ett brandsäkrare och hållbart Sverige. Vi är ett opartiskt och branschöverskridande kunskapscentrum som ökar framtidens brandsäkerhet och minskar samhällets skadestnader, bland annat genom kunskapsspridning, utbildning, restvärderäddning, besiktning och konceptet Heta Arbeten®. Brandskyddsföreningen arbetar fram gemensamma normer och regelverk för olika branscher och genom Insamlingsstiftelsen Brandforsk stödjer vi forskning och utveckling inom brandsäkerhetsområdet. Läs mer på www.brandskyddsföreningen.se